



MOĞOLİSTAN



MADENCİLİK SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: 1 Haziran 2026

Raporu Hazırlayan: T.C Ulanbator Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Bu rapor, Moğolistan madencilik sektörünün üretim, yatırım, ithalat, ihracat, fiyat, lojistik ve pazar yapısını detaylı bir şekilde incelemekte olup raporda sektördeki mevcut durum, gelecek projeksiyonları ve ihracat fırsatları değerlendirilmiştir.

1. Ülke Pazarında Madencilik Sektörü

Moğolistan'ın madencilik sektörü, ülke ekonomisinin omurgasını oluşturmakta ve GSYİH'ye, devlet gelirlerine ve istihdama önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Mineral kaynakları bakımından zengin olan ülke, bakır, altın, kömür ve diğer minerallerin önemli bir üreticisi konumundadır. Dünyanın en büyük emtia pazarlarından biri olan Çin'in yanında stratejik jeopolitik konumu, ülkenin madencilik sektöründeki ekonomik potansiyelini daha da artırmaktadır.

Madencilik sektörü GSYİH'nin %25'ini, sanayi üretiminin %79'unu, ihracat gelirlerinin %95,4'ünü, doğrudan yabancı yatırımların %74'ünü ve konsolide bütçe gelirlerinin %28,4'ünü oluşturmaktadır; bu da madencilik sektörünün Moğolistan'ın sosyo-ekonomik kalkınmasına yaptığı büyük katkıyı açıkça göstermektedir.

2010 ile 2024 yılları arasında Moğolistan toplam 99,38 trilyon MNT (yaklaşık 35 milyar ABD doları) yabancı yatırım almış olup bunun yaklaşık %80'i (27-28 milyar ABD doları) madencilik sektörüne yönelik gerçekleşmiştir.

Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol İdaresi (MRPAM)¹ Kadastro Dairesi tarafından yayımlanan güncel istatistiklere göre, 31 Mart 2026 tarihi itibarıyla ülkede toplam 2.831 adet geçerli maden ruhsatı bulunmaktadır. Bunların 1.767'si işletme (mining/exploration) ruhsatı, 1.064'ü ise arama (exploration) ruhsatı niteliğindedir. Ruhsatlandırılmış toplam alan yaklaşık 7,2 milyon hektara ulaşmış olup, bu alan Moğolistan topraklarının yaklaşık %7,2'sini kapsamaktadır. Veriler, son yıllarda özellikle arama ruhsatlarında yeniden artış eğilimi gözlemlendiğini ortaya koyarken, ülke yüzölçümünün büyük bölümünün hâlen ruhsatlandırılmamış durumda olması madencilik sektöründe yeni yatırım ve arama faaliyetleri açısından önemli bir potansiyelin varlığını sürdürdüğüne işaret etmektedir.

Tablo 1: Moğolistan'da İşletme Ruhsatlarının Mineral Türlerine Göre Dağılımı (Nisan 2026)

Mineral	Ruhsat Sayısı	Pay
Plaser Altın	452	%25,7
Kömür	319	%18,1
Bakır	232	%13,2
Primer Altın	99	%5,6
Kireçtaşı	84	%4,8
Demir	83	%4,7
Jips	58	%3,3
Alaşım metalleri	25	%1,4
Kalay	13	%0,7
Mermer	9	%0,5
Nadir metaller	9	%0,5

Kaynak: Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol İdaresi (Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia - MRPAM) Not: Tabloda yer alan başlıca madenlerin yanı sıra tungsten, kalay, molibden, nadir toprak elementleri, lityum,

¹ Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol İdaresi (Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia - MRPAM), Kadastro ve Ruhsatlandırma İstatistikleri, Mart 2026.

grafit, fosforit, kaolin, feldspat, magnezit, tuz, kuvars ve diğer bazı endüstriyel minerallere ilişkin işletme ruhsatları da mevcuttur. Ancak söz konusu mineral gruplarının her birinin toplam işletme ruhsatı sayısı 10'un altında olduğundan tabloda ayrıca gösterilmemiştir.

Ülkenin orta ve doğu kesimlerinde nispeten iyi araştırma yapılmış, batı kesimi ise henüz keşfedilmemiş olup, bu bölgenin mineral zenginliğinin ortaya çıkarılması hedeflenmekte, bu yönelim madencilik yatırımlarında ülkenin önemli bir destinasyon olduğunu göstermektedir.

Moğolistan, yüzölçümünün yalnızca yaklaşık %8-9'unun ormanlarla kaplı olması, düşük nüfus yoğunluğu ve geniş bozkır alanlarına sahip olması nedeniyle büyük ölçekli madencilik faaliyetleri açısından bölgedeki birçok ülkeye kıyasla daha elverişli bir arazi yapısı sunmaktadır. Madencilik sektörünün ülke ekonomisi, ihracatı ve kamu gelirleri içerisindeki belirleyici rolü, merkezi yönetimin sektöre stratejik önem atfetmesine neden olurken, çevresel hassasiyetler ağırlıklı olarak orman varlığından ziyade su kaynakları ve mera alanlarının korunmasına odaklanmaktadır. Bu çerçevede, çevresel yükümlülüklerin yerine getirilmesi kaydıyla, Moğolistan'ın geniş ruhsatlandırılabilir alanları ve yatırım dostu madencilik politikaları, sektörde faaliyet göstermek isteyen yabancı yatırımcılar açısından önemli avantajlar sunmaktadır.

Moğolistan, topraklarında 80'den fazla maden türünü barındırır ve genel maden çeşitliliğinde dünya genelinde 7'nci sırada yer alır. Ülkenin en güçlü olduğu ve dünyada ilk 10'da yer aldığı madenler şunlardır:

- **Bakır:** Asya'nın en büyük, dünyanın ise en büyük ilk 10 bakır rezervinden birine sahiptir. Yaklaşık **57 milyon ton kanıtlanmış bakır rezervi** bulunmaktadır.
- **Kömür:** Ülke, özellikle metalürji sanayisinde (çelik üretimi) kullanılan yüksek kaliteli koklaşabilir kömür yataklarıyla öne çıkar. Kanıtlanmış rezervi **37 milyar tonun** üzerindedir.
- **Florit / Fluorspar:** Kimya ve çelik sanayisinde kritik bir mineral olan florit rezervlerinde Moğolistan, küresel ölçekte **3. sırada** konumlanmaktadır.

Şekil 1: Ülkede Tespit Edilmiş Rezerv Dağılımı



Tablo 2: Moğolistan Kanıtlanmış Rezervler

Kaynaklar	Birim	Kanıtlanmış Rezerv	Dünya Sıralaması
Bakır	Milyon ton	57.0	İlk 10
Kömür	Milyar ton	37.2	İlk 10
Demir cevheri	Milyar ton	1.2	
Altın	ton	2,500	İlk 10
Çinko	Milyon ton	1.7	
Kalsiyum floriti	Milyon ton	48.3	3
Uranyum	Bin ton	197.0	
Ham petrol	Milyon ton	332.6	

Kaynak: Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol Otoritesi (Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia – MRPAM)

Moğolistan madencilik sektörünün gelişiminde en önemli kilometre taşlarından biri, Güney Gobi Bölgesi'nde bulunan Oyu Tolgoi (Oyu Tolgoy) projesidir. Dünyanın en büyük bakır ve altın yataklarından biri olarak kabul edilen proje, Moğolistan ekonomisinin yanı sıra küresel bakır arzı açısından da stratejik öneme sahiptir. Proje, Rio Tinto Group tarafından yönetilmekte olup, Moğolistan Hükümeti proje şirketinde %34 oranında pay sahibidir. Açık ocak üretiminin ardından yer altı madenciliğine geçilmesiyle birlikte projenin üretim kapasitesinin önemli ölçüde artması beklenmektedir. Tam kapasiteye ulaştığında Oyu Tolgoy projesinin dünyanın en büyük bakır üretim merkezlerinden biri haline geleceği ve önümüzdeki yıllarda küresel bakır talebindeki artışın karşılanmasında kritik rol oynayacağı öngörülmektedir. Bugüne kadar projeye yapılan yatırımlar on milyarlarca ABD dolarına ulaşmış olup, Oyu Tolgoy Moğolistan'ın en büyük yabancı yatırım projesidir.²

Moğolistan Hükümeti tarafından kabul edilen 2024-2028 Hükümet Eylem Programı³ ülkenin ekonomik dönüşümünü hızlandırmak amacıyla 14 mega kalkınma projesi belirlenmiş olup bunların yarısı doğrudan madencilik, sanayi ve doğal kaynakların katma değerli işlenmesine yöneliktir. Bunlar arasında;

- Bakır İşleme Kompleksi
- Çelik İşleme Kompleksi
- Petrol Rafineri Kompleksi
- Altın Rafinerisi
- Kömür ve Kok Kimya Kompleksi
- Uranyum projesi

projeleri öncelikli yatırım alanları arasında yer almaktadır. Söz konusu projelerle Moğolistan'ın geleneksel olarak hammadde ihracatına dayanan ekonomik yapısının dönüştürülmesi, madenlerin işlenmeden ihraç edilmesi yerine ülke içerisinde katma değer yaratacak sanayi altyapısının geliştirilmesi ve ihracat gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir.

Özellikle bakır işleme tesisi ve çelik üretim kompleksi projeleri, Moğolistan'ın sahip olduğu zengin bakır ve demir cevheri rezervlerinin daha yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesini

² Moğolistan Merkez Bankası (Bank of Mongolia), Foreign Direct Investment Statistics; United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), World Investment Report 2025; Rio Tinto, Oyu Tolgoi Project Overview, 2025.

³ Moğolistan Hükümeti, 2024-2028 Government Action Programme; Moğolistan Sanayi ve Maden Kaynakları Bakanlığı, Mega Projects and Industrial Development Policy Framework, 2025.

amaçlarken, altın rafinerisi ve petrol rafinerisi projeleri stratejik ürünlerde dışa bağımlılığın azaltılmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Benzer şekilde kömür ve kok kimya kompleksi, ülkenin önemli kömür rezervlerini ileri sanayi ürünlerine dönüştürerek madencilik sektörünün ekonomik etkisini artırmayı amaçlamaktadır. Uranyum projeleri ise Moğolistan'ın sahip olduğu önemli uranyum rezervlerinin uluslararası güvenlik ve sürdürülebilirlik standartları çerçevesinde ekonomiye kazandırılmasını öngörmektedir.

Moğolistan'ın ilk petrol rafinerisi projesi, Hindistan ile hükümetler arası iş birliği çerçevesinde yürütülmektedir. Dornogovi ilinin Altanshiree bölgesinde inşa edilen rafineri, Hindistan İhracat-İthalat Bankası (EXIM Bank of India) tarafından sağlanan yaklaşık 1,7 milyar ABD doları tutarındaki kredi desteğiyle finanse edilmekte olup, bu proje Hindistan'ın tek bir ülkeye yönelik en büyük dış kredi destekli altyapı yatırımlarından biri olarak değerlendirilmektedir. Yıllık 1,5 milyon ton ham petrol işleme kapasitesine sahip olması planlanan rafinerinin tamamlanmasıyla birlikte Moğolistan'ın özellikle Rusya'ya bağımlı ithalat bağımlılığının azaltılarak akaryakıt ihtiyacının önemli bir bölümünün yerli üretimle karşılanması ve enerji güvenliğinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Proje, COVID-19 dönemi ve lojistik zorluklar nedeniyle gecikmelere uğramış olmakla birlikte, 2025 yılı itibarıyla inşaat çalışmalarında önemli ilerleme kaydedilmiş olup tesisin 2027-2028 döneminde devreye alınması öngörülmektedir.⁴

Söz konusu projeler, yalnızca madencilik faaliyetlerini değil, aynı zamanda mühendislik, ekipman tedariki, enerji altyapısı, lojistik, inşaat, proses teknolojileri ve endüstriyel hizmetler gibi alanlarda da önemli iş ve yatırım fırsatları yaratma potansiyeline sahiptir. Bu yönüyle Moğolistan'ın 2024-2028 dönemindeki kalkınma stratejisi, doğal kaynakların çıkarılmasının ötesine geçerek madencilğe dayalı sanayileşme ve katma değerli üretim hedeflerine odaklanmaktadır.

Moğolistan'da nadir toprak elementleri (NTE) dâhil olmak üzere tüm madenlere ilişkin arama ve işletme ruhsatları, Maden Kanunu (Law on Minerals) hükümleri çerçevesinde düzenlenmektedir. Ruhsatlandırma sürecinin yürütülmesinden sorumlu temel kurum, Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol Otoritesi (Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia - MRPAM) olup, başvuru, değerlendirme, kayıt, uzatma ve iptal işlemleri kurum bünyesindeki Kadastro Dairesi tarafından gerçekleştirilmektedir. Sistem, esas itibarıyla teknik ve idari kriterlere dayalı olarak işletilmekte olup, ruhsat bilgileri ve ruhsatlandırılmış alanlara ilişkin veriler kamuya açık şekilde yayımlanmaktadır. Özellikle son yıllarda arama ruhsatlarının verilmesinde elektronik ihale ve dijital kadastro uygulamalarının yaygınlaştırılmasıyla birlikte süreçlerin şeffaflığının artırılması hedeflenmektedir.⁵

Bakır cevherinin Moğolistan'da işlenmesi ve katma değerli ürün haline getirilebilmesine yönelik eritme ve katot tesisleri yatırımları konusunda muhtelif zamanlarda uluslararası yatırıma yönelik davet açılmaktadır.

Bunun dışında yakın zamanda uluslararası açık bir ihale ile 806 milyon ABD doları düzeyinde bir yatırım çerçevesinde yeni bir çelik üretim kompleksi yapımının planlandığı, proje ile, yıllık bir milyon ton çelik ürünü üretilmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir (500.000 ton inşaat demiri, 400.000 ton çelik kütük ve 100.000 ton çelik öğütme bilyesi). Kompleksin ayrıca yılda 850.000 ton

⁴ Government of Mongolia & Export-Import Bank of India Oil Refinery Project Documents; MONTSAME, Delegation from the Government of India Observes the Progress of the Oil Refinery Project, 20 May 2025; Mongolian Mining Journal, India Reviews Progress of Mongolia's Oil Refinery Project, 16 May 2025.

⁵ <https://mrpam.gov.mn/en>, <https://cmcs.mrpam.gov.mn/cmcs>

kok kömürü işleme, 600.000 ton metalürjik kok üretmesi ve kendi enerji ihtiyacının bir kısmını karşılamak için 60 MW elektrik üretmesi öngörülmektedir.⁶

Yatırım ortamını daha da geliştirmek için Hükümet, Yabancı Yatırım Yasası ve Maden Yasası dahil olmak üzere temel yasal çerçeveleri gözden geçirmektedir.⁷

Nadir Toprak Elementleri⁸

Moğolistan, son yıllarda küresel enerji dönüşümü, elektrikli araçlar, savunma sanayii ve ileri teknoloji sektörleri açısından stratejik önem taşıyan nadir toprak elementleri (NTE) bakımından dikkat çeken ülkeler arasında yer almaya başlamıştır. Ülkede bugüne kadar 80'in üzerinde nadir toprak elementi oluşumu tespit edilmiş olup, başta Dornogovi, Umnugovi, Khovd, Uvs ve Gobi bölgeleri olmak üzere çeşitli alanlarda önemli rezervler belirlenmiştir. Resmî kaynaklara göre, bilinen başlıca yataklarda toplamda yaklaşık 1 milyar ton kaya/cevher içinde 3-4 milyon ton nadir toprak elementi oksit eşdeğeri (REO) bulunduğu değerlendirilmektedir. Bilinen projelerin önemli bir kısmı arama / ileri arama (advanced exploration) aşamasındadır. 2026 yılı itibarıyla Moğolistan'da ticari ölçekte üretim yapan ve ayrıştırılmış veya rafine edilmiş nadir toprak elementi ürünleri ihraç eden tam entegre bir üretim zinciri henüz oluşmamıştır.

Sektördeki en önemli projelerden biri, Fransız devlet şirketi Orano Mining ile Moğolistan'ın devlet iştiraki olan MonAtom LLC tarafından geliştirilen projelerdir. Her ne kadar bu iş birliği ağırlıklı olarak uranyum projeleriyle tanınsa da söz konusu ortaklık Moğolistan'ın kritik mineraller ve stratejik madenler alanında uluslararası yatırım çekme kapasitesini göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Nadir toprak elementleri alanında ise başta Mushgai Khudag ve Khalzan Buregtei olmak üzere çeşitli projeler ileri arama ve fizibilite aşamalarına ulaşmış olup, yabancı yatırımcıların ilgisini çekmeye devam etmektedir. Özellikle Batı Moğolistan'da yer alan Khalzan Buregtei yatağı, uluslararası jeolojik değerlendirmelerde dünyanın önemli ağır nadir toprak elementi potansiyellerinden biri olarak gösterilmektedir.

Moğolistan Hükümeti, nadir toprak elementlerini ülkenin uzun vadeli sanayi ve ihracat stratejisinin öncelikli alanlarından biri olarak değerlendirmektedir. Bu kapsamda yalnızca maden üretimine değil, işleme ve teknolojik yetkinliklerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar da yürütülmektedir. Nitekim Moğolistan ile Güney Kore arasında kurulan ve Moğolistan Jeoloji ve Maden Araştırmaları Kurumu bünyesinde faaliyet gösteren Nadir Toprak Elementleri Araştırma ve Analiz Laboratuvarı, cevher karakterizasyonu, mineral ayrıştırma teknikleri ve işleme teknolojileri alanlarında kapasite geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Söz konusu laboratuvar, Moğolistan'ın yalnızca hammadde üreticisi değil, orta ve uzun vadede katma değerli kritik mineral tedarik zincirinin bir parçası olma hedefinin önemli unsurlarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Tüm bu gelişmeler ışığında Moğolistan'ın nadir toprak elementleri sektörü henüz erken gelişim aşamasında olmakla birlikte, önemli rezerv potansiyeli, Çin dışındaki alternatif tedarik kaynaklarına yönelik küresel talep artışı, hükümetin sektöre verdiği stratejik destek ve uluslararası teknik iş birlikleri sayesinde önümüzdeki yıllarda ülkenin en hızlı gelişmesi beklenen madencilik alt sektörlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle madencilik ekipmanları, cevher zenginleştirme

⁶ <https://montsame.mn/en/read/389773>

⁷ <https://mrpam.gov.mn/public/pages/719/Mongoliaic%20Report%20-%20Mining%20Edit%202025-2-20%20V3.pdf>

⁸ MRPAM, Statistical Report on Mineral Resources and Petroleum Sector, 2025; UNECE, Mongolia Rare Earth Elements Sector Assessment, 2024.

teknolojileri, laboratuvar altyapıları, mühendislik hizmetleri ve ileri işleme tesisleri alanlarında yatırım fırsatlarının oluşması beklenmektedir.

Doğal Taş

Moğolistan, bol miktarda mermer, granit, değerli ve renkli taş rezervine sahip olmakla birlikte, madencilik ve işleme faaliyetleri ağırlıklı olarak inşaat malzemesi ve el sanatları ölçeğinde gerçekleştirilmektedir. Sektörün yasal çerçevesi ve kaynak durumu aşağıdaki gibidir.⁹

• Büyük yataklar: Khuvsgul vilayetinin Burentogtokh ilçesindeki Tsagaan Khulut yatağı, Moğolistan'daki en büyük mermer yatağıdır ve 1985 yılında belirlenen jeolojik rezervleri 1200x320 metrelik bir alanı kapsamaktadır. Ayrıca, Dundgovi, Gobi-Altai, Bayankhongor ve Zavkhan vilayetlerinde bol miktarda yeşil, pembe, beyaz ve gri mermer yatakları bulunmaktadır.¹⁰

• Madencilik ve üretim: Ülke genelinde yılda ortalama 3.000 ton mermer ve karbonat taşı çıkarılmaktadır. Tüketimin büyük kısmı ithal edilmektedir, ancak yerli kaynakların işlenmesi sınırlıdır.¹¹

Doğal renkli ve değerli taşlar:

• Dağılım: Gobi-Altay'da 108 milyon ton rezerv (yeşim, nar), Dundgovi'de (Ikh Gazriin Chulu) bol miktarda doğal renkli taş rezervi keşfedilmiştir.

• Kullanım ve Kanun: Maden Kanunu, değerli ve renkli taşların ruhsatsız olarak çıkarılmasını ve ocakçılığını yasaklamaktadır. Ruhsatsız madencilik ve satış yasa dışıdır ve ihlal edenler para cezasına ve kazançların müsadere edilmesine tabidir.

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Moğolistan'da 2025 ve 2024 yıllarına ilişkin başlıca madencilik ürünleri üretim değerleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Başlıca Madencilik ve Taşocakçılığı Ürünleri Üretimi

Ürün	2024 Ocak-Aralık	2025 Ocak-Aralık	Değişim (2025/2024)	Değişim (%)
Taşkömürü (bin ton)	82.764	82.984	220	0,3
Linyit Kömürü (bin ton)	12.334	12.466	132	1,1
Ham Petrol (bin varil)	4.188	3.775	-413	-9,9
Bakır Konsantresi (bin ton)	1.562	2.127	564	36,1
Molibden Konsantresi (ton)	5.498	5.509	11	0,2
Rafine Edilmemiş Altın (kg)	12.595	13.057	462	3,7
Demir Cevheri (bin ton)	6.642	8.752	2.110	31,8
Demir Cevheri Konsantresi (bin ton)	3.468	4.155	686	19,8

⁹ <https://miningsight.mn/index.php?newsid=803>

¹⁰ <https://gogo.mn/r/0dv2y>

¹¹ https://eic.mn/envmng/upload/2023/tamngdocument/17/20230904_5379.pdf

Fluorit (Florspat) (bin ton)	455	572	117	25,6
Fluorit Konsantresi (bin ton)	154	252	97	62,8
Çinko Konsantresi (bin ton)	552	546	-6	-1,2
Gümüş Konsantresi (ton)	15.637	9.553	-6.084	-38,9

Kaynak: Moğolistan İstatistik Kurumu

2025 yılsonu itibariyle 95.450,6 bin ton kömür, 2.126,6 bin ton bakır konsantresi, 5.508,0 ton molibden konsantresi, 13.056,8 kg altın, 8.751,9 bin ton demir cevheri, 4.154,7 bin ton demir cevheri konsantresi, 571,9 bin ton florit cevheri, 251,5 bin ton florit konsantresi ve 545,7 bin ton çinko konsantresi üretilmiştir.

Geçen yılın aynı dönemine kıyasla, kömür 352,5 bin ton (%0,4), bakır konsantresi 564,4 bin ton (%36,1), molibden konsantresi 9,8 bin ton (%0,2), linyit 461,9 bin ton (%3,7), cevher 2.109,7 bin ton (%31,8), demir cevheri konsantresi 686,3 bin ton (%19,8), florit cevheri 116,5 bin ton (%25,6) ve florit cevheri konsantresi 97,1 bin ton (%62,8) artmıştır.

Bununla birlikte, çinko konsantresi 6,4 bin ton (%1,2) azalmıştır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Moğolistan'da birçok madencilik ürünü için ulusal düzeyde düzenli yayımlanan “üretici satış fiyatları” (producer prices) sınırlıdır. Buna karşılık dünya piyasa fiyatları, ihracat satış fiyatları, maden borsası satış fiyatları, kömür açık artırma fiyatları, konsantre ürünlerin uluslararası referans fiyatları daha düzenli yayımlanmaktadır. Söz konusu verilere raporun devamında ilgili başlık altında yer verilmiştir.

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Moğolistan madencilik sektöründe faaliyet gösteren büyük yerli yatırımcı şirketleri arasında yer alan ve madencilik alanında üretim bakımından lider olan başlıca ulusal üreticiler aşağıda yer almaktadır:

- **Erdenet Mining Corporation SOE**
Moğolistan'ın en büyük ve en köklü madencilik kuruluşlarından biri olup bakır ve molibden üretiminde ülkenin lider şirkettir. Erdenet Kompleksi, ülke sanayisinin temel direklerinden biri olarak kabul edilmektedir.
- **Oyu Tolgoi LLC**
Güney Gobi Bölgesi'nde faaliyet gösteren ve dünyanın en büyük bakır-altın projelerinden biri olan Oyu Tolgoi işletmesini yönetmektedir. Şirket, Moğolistan'daki en büyük yabancı sermayeli yatırım projesini temsil etmekte olup ülkenin ihracat gelirleri ve vergi gelirlerinde önemli paya sahiptir.
- **Mongolian Mining Corporation (Energy Resources LLC)**
Ukhaa Khudag sahasında koklaşabilir kömür üretimi gerçekleştirmekte olup, Çin pazarına yönelik yüksek kaliteli metalurjik kömür ihracatında önemli konuma sahiptir.

- **Mongolyn Alt (MAK) LLC**
Kömür, bakır, altın ve yapı malzemeleri sektörlerinde faaliyet gösteren Moğolistan'ın en büyük özel sektör gruplarından biridir. Son yıllarda çimento ve inşaat malzemeleri alanındaki yatırımlarıyla da öne çıkmaktadır.
- **Monpolymet Group**
Altın madenciliği, cevher zenginleştirme ve çevresel rehabilitasyon projeleri alanlarında faaliyet gösteren en köklü yerli madencilik şirketlerinden biridir.
- **Altan Dornod Mongolia LLC**
Altın madenciliği sektöründe faaliyet gösteren önemli yerli şirketlerden biri olup özellikle doğu Moğolistan'daki projeleriyle bilinmektedir.
- **Altai Khuder LLC**
Demir cevheri üretimi ve ihracatı alanında faaliyet göstermektedir. Özellikle Ereen ve Çin pazarına yönelik demir cevheri tedarikinde önemli konumdadır.
- **Baganuur JSC**
Ülkenin en büyük termik kömür üreticilerinden biri olup iç piyasadaki enerji santrallerinin kömür ihtiyacının önemli bölümünü karşılamaktadır.
- **Shivee-Ovoo JSC**
Baganuur ile birlikte iç piyasaya yönelik enerji kömürü arzının temel üreticilerinden biridir.
- **Darkhan Metallurgical Plant (DMP)**
Demir cevheri üretimi ve demir-çelik sanayisinin geliştirilmesine yönelik faaliyet göstermektedir. Hükümetin çelik kompleksi projesinin temel aktörlerinden biri olarak değerlendirilmektedir.
- **Erdenes Tavan Tolgoi JSC**
Tavan Tolgoi kömür havzasının önemli bölümünü işletmekte olup, Moğolistan'ın en büyük devlet şirketlerinden biri ve en büyük kömür ihracatçılarından biridir. Ayrıca Mongolian Stock Exchange üzerinden gerçekleştirilen kömür açık artırmalarının merkezinde yer almaktadır.

Tablo 4:Sektördeki Üretici Derneklerine İlişkin Bilgiler

Dernek/Birlik ismi	Telefon	Mail adresi	Web sayfası
Moğolistan Ulusal Madencilik Birliği	+976-7011 0163	info@miningmongolia.mn	https://www.miningmongolia.mn/
Madencilik Enstitüsü	+976-70167854	orkhon_lkha@must.edu.mn	http://mining.institute.mn/en/
Moğolistan Enerji, Jeoloji ve Maden Üreticileri Birliği	+976 11-321230	info@megm.mn	https://megm.mn/
Madencilik Meslek Dernekleri Konseyi	+976-99097278, 99080035	info@monmine.mn	https://monmine.mn/

1.4 Madencilik Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Moğolistan madencilik sektöründe fiyat oluşumu büyük ölçüde uluslararası emtia piyasalarına bağlıdır. Ülkede üretilen bakır konsantresi, altın, kömür, demir cevheri ve fluorit gibi ürünler ağırlıklı

olarak ihraç edildiğinden, üretici fiyatları çoğu zaman Londra Metal Borsası (LME), Şanghai piyasaları ve Çin ithalat fiyatları ile paralel seyretmektedir. Bu nedenle yatırım analizlerinde iç piyasa fiyatlarından ziyade uluslararası ortalama satış ve ihracat fiyatları esas alınmaktadır. Özellikle kömür, bakır ve altın ürünleri Moğolistan'ın toplam madencilik gelirlerinin büyük bölümünü oluştururken, son yıllarda demir cevheri, fluorit ve uranyum gibi ürünlerde de fiyat hareketleri yatırım kararları açısından önem kazanmıştır. MRPAM tarafından yayımlanan güncel piyasa verileri, 2026 yılı itibarıyla bazı emtia fiyatlarında toparlanma eğilimi gözlemlendiğini ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan Moğolistan Maden Kanunu'nun 47.Maddesi, Moğolistan Hükümeti'nin 2013 tarihli 131 sayılı Kararı, 2019 tarihli 465 sayılı Kararı ve 2016 tarihli 81 sayılı Kararı uyarınca, maden ihracat ürünlerinin uluslararası piyasa fiyat bilgileri kamuoyuna düzenli olarak açıklanmaktadır.

Buna göre Mayıs 2026'da Moğolistan'dan diğer ülkelere ihraç edilen maden ürünlerinin tüm uluslararası piyasa fiyatları, Nisan 2026 ortalama fiyatına göre şu şekildedir¹².

Tablo 5: Emtia Fiyatları

Emtia adı	Birim fiyat	Kaynak
Çinko	3.360,86 USD/ton	https://www.lme.com/
Bakır	12.890,73 USD/ton	
Kurşun	1.922,18 USD/ton	
Kalay	48.924,38 USD/ton	
Alüminyum	3.600,16 USD/ton	
Molibden	60.017,47 USD/ton	
Altın	541.552,05 MNT/gram	http://www.mongolbank.mn/
Gümüş	8.417,89 MNT/gram	
Koklaşabilir Kömür	65,33 USD/ton	https://mrpam.gov.mn/
Termik Kömür	65,39 USD/ton	
Fluorit Konsantresi	450-500 USD/ton	
Uranyum	145-150 USD/kg U ₃ O ₈	

Kaynak : Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol Kurumu (MRPA)

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Moğolistan'ın Madencilik ve Taşocakçılığı Ürünleri İthalatında Başlıca Tedarikçi Ülkeler (2025)

¹² Kaynak : Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol Kurumu (MRPA) <https://mrpam.gov.mn/news/international-market-price-information-for-exported-mineral-products-60>

Tablo 6: Madencilik ve Taşocakçılığı İthalatında Başlıca Ülkeler 2025

	ÜLKE ADI	İTHALAT DEĞERİ (\$)	MİKTAR* (TON)	ORAN (%) (İTHALAT DEĞERİ/TOPLAM İTHALAT)
1	Rusya Federasyonu	2.096.222,3	2.740.503.000	88,43
2	Çin	203.779,1	256.183.300	8,60
3	Singapur	24.995,4	9.138.765	1,05
4	Güney Kore	22.441,1	15.408.676	0,95
5	Japonya	4.086,5	893.312	0,17
6	ABD	3.160,9	346.488	0,13
7	Almanya	3.065,6	637.216	0,13
8	Tayland	2.873,3	1.023.973	0,12
9	Birleşik Arap Emirlikleri	2.492,0	792.691	0,11
10	Litvanya	1.883,6	958.938	0,08
	Türkiye	476,7	110.078	0,02

Kaynak: Moğolistan Gümrük Genel İdaresi (Customs General Administration of Mongolia), 2025 yılı ülkelere göre ihracat istatistikleri verilerinden derlenmiştir.

2.2 Madencilik Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Moğolistan madenciliği, ticaret coğrafyasından derinden etkilenmektedir; ülkenin başlıca mineral ihracatının neredeyse tamamı nihayetinde güneye, Çin'e yönelmektedir. Bakır konsantresi, kok kömürü ve termik kömür ihracat gelirlerine hakimdir ve bu da Moğolistan'ı Çin'in çelik ve enerji üretimi için en önemli hammadde tedarikçilerinden biri yapmaktadır. Bu yoğunlaşma, ölçek ekonomisi ve güvenilir talep sağlamış, ancak aynı zamanda Moğolistan'ın pazarlık gücünü sınırlayan yapısal bir bağımlılık da yaratmıştır.

Çin talebi yavaşladığında veya sınır prosedürleri sıkılaştığında, Moğol üreticiler düşük fiyatlar, stok birikimi ve azalan devlet gelirleri yoluyla etkisini neredeyse anında hissederler. İhracatın çoğu hala Gobi sınır geçiş noktalarından yapılan kamyon taşımacılığına büyük ölçüde bağımlıdır; bu sistem hava koşullarına, tıkanıklığa ve düzenleyici değişikliklere karşı savunmasızdır. Demiryolu altyapısı kademeli olarak iyileşmektedir, ancak ağ boşlukları ve ray genişliği farklılıkları lojistiği karmaşıklaştırmaya ve maliyetleri artırmaya devam etmektedir.

Yüksek sermaye gereksinimleri ve jeopolitik hassasiyetler nedeniyle, ek işleme veya Rusya üzerinden alternatif güzergahlar da dahil olmak üzere pazarları çeşitlendirme çabaları yavaş ilerlemiştir. Moğolistan içinde, ham madde ihracatının ötesine geçerek yerel eritme, kömür yıkama veya alt sektörler yatırım yapıp yapılmayacağı konusunda tartışmalar sürmekte, ancak bu seçenekler her zaman mevcut olmayan büyük ölçekli enerji ve su girdileri gerektirmektedir. Bununla birlikte global fiyat dalgalanmaları ülke gelir riskini önemli ölçüde artırmaktadır.

Bu kırılmalara rağmen, Moğolistan'ın Çin'e yakınlığı, kaynakları için istikrarlı ve uzun vadeli bir çıkış noktası sağlamakta olup Moğolistan madenciliğinin öngörülebilir gelecekte bölgesel endüstriyel tedarik zincirlerine sıkı bir şekilde entegre kalmasını sağlamaktadır.¹³

Tablo 7: Belli Başlı Madenlerin 2025 Yılı Üretim ve İhracat Değerleri ve Başlıca İhracat Ülkeleri

Kaynaklar	Tahmini 2025 Üretim Hacmi (ton/ons)	Tahmini İhracat Değeri (USD)	Moğolistan'ın Toplam Madencilik İhracatındaki Payı (%)	Küresel Pazar Payı (%)	Başlıca İthalat Yapan Ülkeler
Kömür	45–50 million tons	\$4.2–\$4.7 billion	~50%	7–8%	Çin, Rusya, Japonya, Güney Kore
Bakır	1.5–1.7 million tons	\$4.5–\$5.2 billion	~40%	6–7%	Çin, Japonya, Avrupa Birliği
Altın	21–24 tons (675,000–770,000 oz)	\$1.3–\$1.7 billion	7–8%	1.5–2%	Çin, Singapur, Avrupa Birliği
Nadir Toprak Elementleri	20,000–25,000 tons (est.)	\$500m–\$750m	2–3%	0.8–1.2%	Çin, Güney Kore, ABD, AB

Kaynak: Moğolistan Madencilik Sektörü 2025

Tablo 8: Maden ve Taşocakçılığı Ürünlerinde Başlıca İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler 2025

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Miktar * (ton)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Çin	24.527.470	189.185.700	99,79
2	Rusya Federasyonu	32.934	135.213	0,13
3	Kore Cumhuriyeti	12.069	810	0,05
4	ABD	3.629	200	0,01
5	Almanya	2.600	120	0,01
6	Hong Kong	648	2.328	0,00
7	Lüksemburg	409	1.194	0,00
8	Avustralya	0,2	0,2	0,00
	Türkiye	0,0	0,0	0,00

Kaynak: Moğolistan Gümrük Genel İdaresi (Customs General Administration of Mongolia), 2025 yılı ülkelere göre ihracat istatistikleri verilerinden derlenmiştir.

¹³ Moğolistan Madencilik Sektörü 2025: Başlıca Kaynaklar ve Ekonomik Etki Genel Bakışı

2.3 Madencilik Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tablo 9: En Fazla İthalat Yapılan Ürünler (ülkemizin de bulunduğu)

GÜMRÜK TARİFE KODU (6 BASAMAKLI)	ÜRÜN ADI	İTHALAT DEĞERİ (\$)	TÜRKİYE'DEN İTHALATI (\$)	TÜRKİYE'DEN İTHALATININ PAYI (%)
250100	Tuz (sofra tuzu ve diğer tuzlar)	3.573,3	1,72	0,05
25010011	İyotlu Tuz	1.067,4	1,19	0,11
25010019	Diğer Tuzlar	986,7	0,53	0,05
271000	Petrol Yağları ve Bitümlü Minerallerden Elde Edilen Yağlar	2.118.343,6	476,73	0,02
271019	Yağlama Yağları ve Diğer Petrol Türevleri	71.187,5	55,68	0,08

Kaynak: Moğolistan Gümrük Genel İdaresi (Customs General Administration of Mongolia), 2025 yılı ülkelere göre ihracat istatistikleri verilerinden derlenmiştir.

2.4 Madencilik Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tablo 10: Ülkenin Madencilikte En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler ve Ülkemizin Payı

ÜRÜN ADI	TARİFE POZİSYONU (6 BASAMAKLI)	İHRACAT DEĞERİ (\$)	TÜRKİYE'YE İHRACATI (\$)	TÜRKİYE'YE İHRACATININ PAYI (%)
1	Taşkömürü	5.579.525.700	0	0
2	Bakır Cevherleri ve Konsantreleri	5.808.741.100	0	0
3	Demir Cevherleri ve Konsantreleri	634.461.500	0	0
4	Florit (Fluorspar)	320.888.000	0	0
5	Ham Petrol	251.268.800	0	0
6	Çinko Cevherleri ve Konsantreleri	234.369.100	0	0
7	Linyit	189.299.000	0	0
8	Molibden Cevherleri ve Konsantreleri	99.550.800	0	0
9	Kurşun Cevherleri ve Konsantreleri	69.304.100	0	0
10	Tungsten Cevherleri ve Konsantreleri	20.399.600	0	0

Kaynak: Moğolistan Gümrük Genel İdaresi (Customs General Administration of Mongolia), 2025 yılı ülkelere göre ihracat istatistikleri verilerinden derlenmiştir.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (\$)

Tablo 11: Madencilik Ürünlerinde Ülkemizin Son Beş Yıllık İhracatı – Tutar (\$)

	GÜMRÜK TARİFE KODU (6 BASAMAKLI)	ÜRÜN ADI	2021	2022	2023	2024	2025
1	271019	Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları	359.767	174.042	246.691	461.324	226.947
2	271019	Damıtık denizcilik yakıtı (kükürt oranı %0,002–0,1 arası)	121.600	0	565.850	54.375	58.019
3	271019	Kerosen (Jet Yakıtı)	101.884	398.582	0	0	0
4	271019	Dişli yağları ve redüktör yağları	168.107	89.594	29.224	56.952	31.297
5	271019	Diğer madeni yağlar	93.357	105.852	20.699	21.232	59.292
6	271019	Hidrolik yağları	97.103	37.309	14.231	69.182	13.026
7	271019	Motorin (kükürt oranı %0,001'i geçmeyenler)	0	88.252	0	0	0
8	271019	Kerosen (Jet Yakıtı); sürdürülebilir havacılık yakıtı hariç	0	0	0	53.945	0
9	250100	İnsanların tüketimine mahsus tuz	3.650	40.821	2	346	7.937
10	251710	Kireç taşı, dolomit ve diğer kalkerli taşlar (kırılmış/ezilmiş)	45.397	0	0	0	0
	TOPLAM		990.865	934.452	876.697	717.356	396.518

Kaynak: TÜİK Verileri

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar kg/litre)

Tablo 12: Madencilik Ürünlerinde Ülkemizin Son Beş Yıllık İhracatı – Miktar (kg/litre)

	GÜMRÜK TARİFE KODU (6 BASAMAKLI)	ÜRÜN ADI	2021	2022	2023	2024	2025
1	271019	Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları	247.083	246.848	319.336	356.676	298.828
2	271019	Damıtık denizcilik yakıtı (kükürt oranı %0,002–0,1)	121.600	-	565.850	54.375	58.019
3	271019	Kerosen (Jet Yakıtı)	101.884	398.582	-	-	-
4	271019	Dişli yağları ve redüktör yağları	99.819	75.531	64.513	61.806	73.505
5	271019	Diğer madeni yağlar	57.509	67.289	59.373	40.042	76.219
6	271019	Hidrolik yağları	54.647	34.695	34.644	55.816	51.049
7	271019	Motorin (kükürt oranı %0,001'i geçmeyenler)	-	88.252	-	-	-
8	271019	Kerosen (Jet Yakıtı); sürdürülebilir havacılık yakıtı hariç	-	-	-	53.945	-
9	250100	İnsanların tüketimine mahsus tuz	3.730	81.285	10	43.143	51.194
10	251710	Kireç taşı, dolomit ve diğer kalkerli taşlar (kırılmış/ezilmiş)	-	-	81.989	-	-
	TOPLAM		686.272	992.482	1.125.715	665.803	608.814

Kaynak: TÜİK Verileri

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

Türkiye'nin madencilik ve taşocakçılığı ürünlerinin Moğolistan pazarındaki varlığı oldukça sınırlı düzeydedir. Mevcut ticaret yapısı incelendiğinde, mineral yağlar ve bazı petrokimya türevleri dışında, mineral tuzlar ile dönemsel olarak gerçekleştirilen doğal taş ihracatının öne çıktığı, buna karşın diğer madencilik ürünlerinde Türkiye'nin pazar payının düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir. Bu durumun başlıca nedenleri arasında Moğolistan pazarının nispeten sınırlı büyüklüğü, ülkenin başta Çin ve Rusya olmak üzere madencilik ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve

tedarikinde güçlü konuma sahip ülkelere coğrafi yakınlığı ile lojistik maliyetler yer almaktadır. Bununla birlikte, Moğolistan'ın sahip olduğu zengin maden rezervleri, devam eden arama faaliyetleri ve yeni yatırım projeleri dikkate alındığında, ülkenin Türk firmaları açısından bir nihai ihracat pazarı olmasının ötesinde; madencilik, cevher işleme, ekipman tedariki, mühendislik hizmetleri ve yatırım faaliyetleri bakımından değerlendirilmesi gereken önemli bir yatırım ve iş birliği alanı niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

4.1 Sektörde Yatırım İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Gobi Bölgesi (Ömnögovi ve Dornogovi Aimagları):

Moğolistan'ın en önemli madencilik üretim merkezi konumunda olan Gobi Bölgesi, ülkenin madencilik ihracatının büyük bölümünü oluşturmaktadır. Bölge özellikle bakır, altın, koklaşabilir kömür ve uranyum kaynakları bakımından zengindir. Başlıca maden projeleri arasında dünyanın en büyük bakır-altın yataklarından biri olan Oyu Tolgoi, dünyanın önemli koklaşabilir kömür sahalarından Tavan Tolgoi, Nariin Sukhait kömür havzası ve Tsagaan Suvarga bakır-molibden yatağı bulunmaktadır. Ayrıca bölge, Çin pazarına açılan Gashuunsukhait ve Shiveekhuren sınır kapıları sayesinde Moğolistan'ın madencilik ihracatında stratejik bir lojistik merkez niteliği taşımaktadır.

Merkez ve Khangai Bölgesi:

Merkez ve Khangai bölgesi, Moğolistan'ın geleneksel madencilik merkezlerinden biri olup bakır, molibden, altın, florit ve demir cevheri kaynakları bakımından öne çıkmaktadır. Bölgenin en önemli madencilik işletmesi, ülkenin uzun yıllardır faaliyet gösteren en büyük bakır üreticilerinden biri olan Erdenet Bakır-Molibden Kompleksidir. Bunun yanı sıra Bor-Öndör florit yatağı, Tumurtei ve Tumurtiin Ovoo demir cevheri yatakları ile çeşitli altın projeleri bölgenin madencilik faaliyetlerinde önemli yer tutmaktadır.

Batı Bölgesi:

Batı Moğolistan, büyük ölçüde keşif ve arama faaliyetlerinin yoğunlaştığı, altın, bakır, gümüş, tungsten, polimetal cevherleri ve nadir toprak elementleri açısından önemli potansiyel barındıran bir bölgedir. Özellikle Bayan-Ölgii, Khovd, Uvs ve Govi-Altai aimaglarında çok sayıda altın ve polimetal yatak bulunmaktadır. Son yıllarda kritik mineraller ve nadir toprak elementlerine yönelik arama faaliyetlerinin artmasıyla birlikte bölgenin stratejik önemi yükselmektedir.

Doğu Bölgesi:

Doğu Moğolistan, ülkenin başlıca petrol, uranyum ve kömür kaynaklarını barındırmaktadır. Bölgedeki en önemli hidrokarbon sahaları Tamsag Havzası ve Matad Havzası olup, Moğolistan'ın ticari petrol üretiminin büyük bölümü bu alanlarda gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Dornod bölgesinde yer alan Mardai uranyum sahası ile diğer uranyum yatakları ülkenin nükleer yakıt potansiyeli açısından önem taşımaktadır. Aduunchuluun kömür yatağı ise Doğu Moğolistan'ın önemli enerji kaynaklarından biri olarak öne çıkmaktadır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Söz konusu bilgilere raporumuzun ilgili kısmında yer verilmiştir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Söz konusu bilgilere raporumuzun ilgili kısmında yer verilmiştir.

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Moğolistan Madencilik Rehberi <https://www.miningguide.mn/> web sitesinde yer verilen açık kaynak üzerinden <https://www.miningguide.mn/yp/category/0203> bağlantısı üzerinden ithalatçı bilgileri alınabilmektedir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Sektörün ithalatında zorunlu bir belge bulunmamaktadır. Standart prosedür olarak gümrük işlemleri için gerekli belgeler şunlardır:

- Sözleşme,
- Fatura, Packing list
- Menşei Sertifikası
- Eğer tanınmış bir marka ürünü ise distribütörlük anlaşması

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Sektöre ilişkin sevk öncesi bir inceleme kuruluşu belirlenmemiştir. Moğolistan'da sadece gıda ürünleri (özellikle et, tavuk, balık gibi et ürünleri) için sevk öncesi inceleme mevcuttur.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Aşağıdaki tabloda verilen fuar ve etkinlikler Moğolistan'da madencilik sektöründe uluslararası katılımı iki büyük organizasyon olarak öne çıkmaktadır. Bunlardan her yıl Nisan ayında gerçekleştirilen Mining Expo için bireysel fuar katılım desteği bulunmaktadır.

Tablo 13: Madencilik ile ilgili Fuarlar ve Etkinlikler

Fuar/ Etkinlik Adı	Tarih	Açıklama	Web Sitesi
Mongolia Mining (International Mining Expo)	15-17 Nisan 2026	Madencilik teknolojileri ve Ekipmanları Fuarı	https://mongolia-mining.mn/
Miningweek & Minepro (Uluslararası Madencilik Konferansı ve Fuarı)	16-18 Eylül 2026	Madencilik teknolojileri fuarı ve Madencilik Konferansı, Yatırıma Yönelik Sektör Tanıtımı	https://minepro.mn/

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

16-18 Eylül 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilecek Miningweek & Minepro (Uluslararası Madencilik Konferansı ve Fuarı)'na yönelik Bakanlığımız desteğiyle Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Makine İhracatçıları Birliğince sektörel ticaret heyeti gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Moğolistan'da düzenlenen ihaleler için aşağıdaki internet adresleri ziyaret edilebilir.

- Kamu İhaleleri: <https://www.tender.gov.mn/en/invitation>
- Ulanbator Belediyesi İhaleleri: <http://ub-procurement.mn/>
- Diğer İhaleler: <http://www.mongolianbusinessdatabase.com/base/tenders>
- Oyu Tolgoi Maden şirketi Entegre Tedarikçi Bilgi Sistemi <https://www.ot.mn/en/procurement>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Moğolistan'ın halihazırda yürürlükte olan serbest ticaret anlaşmaları (STA) bağlamında, Japonya ile 2015'te imzalanıp 2016'da yürürlüğe giren Ekonomik Ortaklık Anlaşması (EPA) ile 1 Ocak 2021'de yürürlüğe giren Asya-Pasifik Ticaret Anlaşması (APTA) yer almaktadır. APTA, Çin, Güney Kore, Hindistan, Laos, Sri Lanka ve Bangladeş'i kapsamakta olup Moğolistan'a 10.667 ürün çeşidinde %5 ila %100 aralığında gümrük indirimi ile ihracat yapma imkânı tanımaktadır.

Moğolistan ile Güney Kore arasındaki EPA müzakereleri resmen 2018 yılında başlatılmıştır. Taraflar, bu anlaşma ile yalnızca mal ticaretinde gümrük vergilerinin düşürülmesini değil; aynı zamanda hizmet ticareti, yatırımlar, gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması, teknik düzenlemeler, e-ticaret ve ekonomik iş birliği gibi alanları kapsayan daha geniş bir çerçeve oluşturmayı hedeflemiştir. Bu yönüyle planlanan EPA, klasik bir serbest ticaret anlaşmasından daha kapsamlı bir ekonomik entegrasyon aracı olarak tasarlanmıştır.

Müzakereler kapsamında 2018–2022 yılları arasında birden fazla tur gerçekleştirilmiş, özellikle sanayi ürünleri, otomotiv, makine, tekstil ve tarım ürünleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Güney Kore tarafı, sanayi ve yüksek katma değerli ürünlerde Moğolistan pazarına daha geniş erişim talep ederken; Moğolistan tarafı ise hayvansal ürünler, tarım ürünleri ve bazı hafif sanayi ürünlerinde daha güçlü tercihli erişim elde etmeyi amaçlamıştır.

2025 itibarıyla Moğolistan–Güney Kore ekonomik ilişkileri, STA/EPA dışındaki araçlarla yürütülmektedir. Bu araçlar arasında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuralları, ikili yatırım anlaşmaları, kalkınma iş birliği programları ve Güney Kore'nin Moğolistan'daki altyapı, enerji ve madencilik projelerine yönelik yatırımları öne çıkmaktadır. Güney Kore, Moğolistan'da özellikle madencilik ekipmanları, inşaat, enerji ve tüketim malları alanlarında önemli bir ticaret ortağı konumundadır.

Moğolistan ile Avrasya Ekonomik Birliği arasında 27 Haziran 2025 tarihinde resmî olarak imzalanan Geçici Serbest Ticaret Anlaşması, taraflar arasındaki ticari ilişkileri derinleştirmeyi ve ileride tam kapsamlı bir serbest ticaret anlaşmasına geçiş için zemin oluşturmayı amaçlayan sınırlı süreli bir düzenlemedir. Anlaşma, Moğolistan'ın dış ticaretini çeşitlendirme, ihracat pazarlarını genişletme ve özellikle Çin ile Rusya'ya olan yüksek ticari bağımlılığını dengeleme stratejisinin önemli bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede Moğolistan, EAEU üyesi ülkeler olan Rusya Federasyonu, Kazakistan, Belarus, Ermenistan ve Kırgızistan pazarlarına daha avantajlı koşullarla erişim imkânı elde etmeyi hedeflemiştir.

Anlaşmanın kapsamı, yaklaşık 360–370 ürün kalemini içermekte olup, bu ürünlerin önemli bir bölümünde gümrük vergilerinin sıfırlanması veya tercihli tarife uygulanması öngörülmüştür. Tarım ve gıda ürünleri, hayvansal ürünler, yün ve deri gibi geleneksel Moğol ihracat kalemleri ile bazı işlenmiş sanayi ürünleri anlaşma kapsamında öne çıkmaktadır. Buna karşılık, Moğolistan açısından hassas kabul edilen bazı ürün grupları anlaşma dışında bırakılmış veya kota ve istisna uygulamalarına tabi tutulmuştur. Bu yönüyle anlaşma, tam serbest ticaret anlaşması niteliği taşımamakta; kontrollü ve kademeli bir ticaret serbestleşmesini hedeflemektedir.

Diğer taraftan, Moğolistan, 2007 yılından beri Avrupa Birliği (AB)'nin GSP+ (genelleştirilmiş tercihler sistemi) ülkeler grubunda yer almakta ve 7200'den fazla ürün grubunda ürünlerini AB'ye gümrük vergisinden muaf olarak ihraç edebilmektedir. Ülkemiz de AB'ye benzer şekilde Moğolistan'ı İthalat Rejimi kapsamında GSP ülkeleri içerisinde EAGÜ (en az gelişmiş ülkeler) grubunda değerlendirmektedir.

Kritik mineraller ve nadir toprak elementleri eksenli ekonomik diplomasi de 2026'nın ilk çeyreğinde belirginleşmiştir. Moğolistan hükümeti, ABD, Avrupa Birliği, Japonya ve Güney Kore gibi “üçüncü komşu” ülkelerle kritik mineral tedarik zincirlerinde yer almak amacıyla yatırım ve ticaret temaslarını sürdürmektedir. Özellikle bakır, nadir toprak elementleri, florit ve uranyum alanlarında yabancı yatırım çekmeye yönelik tanıtım faaliyetleri artmıştır. Bu girişimler yalnızca ticaret hacmini artırmayı değil, aynı zamanda ham madde ihracatından işlenmiş ve katma değerli ürün ihracatına geçişi hedeflemektedir.

Son olarak, Moğolistan'ın 43 ülke ile Yabancı Yatırımları Koruma ve Teşvik Anlaşmaları ve 26 ülke ile çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları bulunmakta olup, bu yapı uluslararası ticaret ortamını desteklemektedir.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Moğolistan ile ülkemiz arasında tercihli ticaret anlaşması bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Moğolistan'da uygulanan standart ve normatifler hakkındaki bilgiye <https://mcis.gov.mn/mn/norm> link üzerinden ulaşılabilir.

4.11 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Türkiye'den Moğolistan'a yönelik en çok tercih edilen taşıma karayolu ile dir. Bunu demiryolu denizyolu entegre çözümler takip etmekte, Çin üzerinden denizyolu ile taşımacılık modu ise en az tercih edilen mod olarak son sırada gelmektedir. Aşağıda söz konusu modlara ilişkin bilgi verilmektedir.

- Deniz yolu ve devamında demir yolu;

Türkiye – Çin – Moğolistan (Tianjin limanı üzerinden) (50-60 gün)

Türkiye – Rusya – Moğolistan (İstanbul ve Zonguldak'tan Novorosiisk üzerinden) (35-45 gün)

- Karayolu; Türkiye – Gürcistan – Rusya – Moğolistan (20-30 gün)

Havayolu; Türkiye – Moğolistan (THY, MIAT, MNG Kargo) (8 saat)

4.11.1 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Tablo 14: 2026 yılı Resmi Tatil Takvimi

Tarih	Tatil Adı	Türü
01.01.2026	Yılbaşı	Resmi
18-20.02.2026	Moğol Beyaz Ay Bayramı	Dini
08.03.2026	Dünya Kadınlar Günü	Resmi
31.05.2026	Buda Günü	Dini
01.06.2026	Anne ve Çocuk Bayramı	Resmi
10-15.07.2026	Milli Bayram Naadam, Halk Devrimi Yıldönümü	Milli
10.11.2026	Cengiz Han'ı Anma Günü	Milli
26.11.2026	Cumhuriyetin İlan Edilme Yıldönümü	Milli
29.12.2026	Bağımsızlık Günü	Milli

4.12 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Vergiler

Madencilik sektörü, Moğolistan ekonomisinin temel gelir kaynaklarından biri olması nedeniyle genel vergi mevzuatına ek olarak sektöre özgü vergi ve harç uygulamalarına tabidir. Madencilik faaliyetlerinde bulunan şirketler, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve sosyal güvenlik primleri gibi genel mali yükümlülüklerin yanı sıra ruhsat bedelleri, maden kaynak kullanım bedelleri (royalty) ve çevresel yükümlülükler kapsamında çeşitli ödemeler gerçekleştirmektedir.

Moğolistan madencilik sektörü, uluslararası standartlarla uyumlu bir vergilendirme sistemine sahip olmakla birlikte, sektörün ülke ekonomisindeki stratejik konumu nedeniyle royalty ödemeleri, ruhsat bedelleri ve çevresel yükümlülükler yatırımcılar açısından maliyet yapısının önemli unsurlarını oluşturmaktadır. Özellikle büyük ölçekli bakır, altın ve kömür projelerinde royalty uygulamaları ile yatırım sözleşmelerine bağlı mali yükümlülükler yatırım kararlarında dikkate alınması gereken başlıca unsurlar arasında yer almaktadır.

Madencilik yatırımlarının vergilendirilmesi temel olarak Vergi Genel Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Maden Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat çerçevesinde düzenlenmektedir. Sektörde faaliyet gösteren yerli ve yabancı şirketler bakımından genel vergi uygulamaları büyük ölçüde eşit olmakla birlikte, stratejik öneme sahip projeler için yatırım sözleşmeleri kapsamında özel teşvikler veya farklı mali düzenlemeler uygulanabilmektedir.

Tablo 15: Madencilik Sektöründe Başlıca Vergi ve Mali Yükümlülükler

Vergi / Harç Türü	Oran / Uygulama
Kurumlar Vergisi	3 milyar MNT'ye (yaklaşık 840 bin USD) kadar vergilendirilebilir gelir için %10, bu tutarı aşan kısım için %25
Katma Değer Vergisi (KDV)	%10
Temettü Stopajı	%10
Faiz ve Royalty Stopajı	Genel olarak %10
Sosyal Sigorta Primi	İşveren için yaklaşık %12,5-14,5; çalışan için %11,5
Arazi Kullanım Bedeli	Arazi türü ve lokasyona göre değişmektedir
Ruhsat Bedelleri	Ruhsat alanına ve türüne göre yıllık olarak tahsil edilmektedir

Ruhsat Bedelleri

Yıllık arama ruhsatı ücretleri hektar başına alınır ve ruhsat süresi boyunca kademeli olarak artar; ruhsatın ilk yılı için 145 MNT'den başlayarak (hektar başına) 10-12.yıllar için 7.250 MNT'ye kadar yükselir. Buna karşılık, maden ruhsatı ücretleri hektar başına yıllık sabit 21.750 MNT'dir (kireç taşı, kömür ve yerli üretim mineralleri için bu tutar hektar başına 7.250 MNT'ye düşürülür).

Moğolistan'daki arama ruhsatı sahiplerinin, keşif ve arama faaliyetlerine her yıl hektar başına asgari bir miktar yatırım yapmaları gerekmektedir; bu miktar 2. ve 3. yıllarda hektar başına 0,50 ABD

dolarından başlayarak 10 ila 12. yıllar (dahil) için kademeli olarak hektar başına 10 ABD dolarına kadar yükselir.

Royalty vergisi

Moğolistan madencilik sektöründeki en önemli sektörel mali yükümlülüklerden biri maden kaynak kullanım bedeli (Mineral Resource Royalty) uygulamasıdır. Royalty, maden işletmelerinin ürettikleri ve sattıkları madenlerden elde ettikleri gelir üzerinden devlete ödedikleri pay niteliğindedir.

Royalty oranları maden türüne göre değişmekle birlikte temel oran genel olarak %5 seviyesindedir. Bunun yanında özellikle altın, bakır ve kömür gibi stratejik madenlerde uluslararası piyasa fiyatlarına bağlı olarak ek royalty uygulanabilmektedir. Böylece emtia fiyatlarının yükseldiği dönemlerde devletin maden gelirlerinden aldığı pay da artmaktadır.

Ödenecek royalty (telif hakkı) oranı, satış değerinin %5'idir. Ekim 2025'ten itibaren, ihraç edilen mineraller üzerindeki telif hakları, Moğolistan Menkul Kıymetler Borsası'ndaki ortalama fiyatlara göre hesaplanmaktadır. Ancak, bu fiyatlandırma yönteminin uygulanabilmesi için ihracatçıların yıllık üretimlerinin en az %25'ini yerel borsada satmaları gerekmektedir. Aksi takdirde, satış değeri, söz konusu ürünlerin uluslararası piyasadaki ortalama aylık fiyatına göre belirlenir. Altın, satış değerinin %2,5'i oranında telif hakkı ile Moğolistan Merkez Bankası'na veya Moğolistan Merkez Bankası tarafından yetkilendirilmiş diğer bankalara satılmalıdır.

Çevresel ve Sosyal Yükümlülükler

Madencilik şirketleri çevresel rehabilitasyon planları hazırlamak ve faaliyet sonrası arazi iyileştirme çalışmalarını gerçekleştirmekle yükümlüdür. Bu kapsamda şirketlerden çevresel koruma fonlarına teminat yatırımları talep edilmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerle yapılan iş birliği anlaşmaları çerçevesinde sosyal sorumluluk ve yerel kalkınma projelerine katkı sağlanması beklenmektedir.

Stratejik Maden Yatakları

Moğolistan mevzuatında bazı büyük maden sahaları "stratejik yatak" olarak tanımlanmıştır. Oyu Tolgoi, Tavan Tolgoi ve Erdenet gibi ülke ekonomisi açısından kritik öneme sahip projelerde devlet ortaklığı, özel yatırım sözleşmeleri ve ilave mali düzenlemeler söz konusu olabilmektedir. Bu tür projelerde uygulanacak mali yükümlülükler genel madencilik mevzuatından farklı hükümler içerebilmektedir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Moğolistan, madencilik ürünlerinin nihai tüketimine yönelik büyük bir pazar olmaktan ziyade, zengin yer altı kaynakları, yatırım dostu mevzuatı, stratejik konumu ve uzun vadeli kaynak geliştirme potansiyeli sayesinde madencilik ve madencilığe bağlı sanayi kollarında faaliyet gösteren yatırımcılar açısından öne çıkan bir ülke görünümündedir. Özellikle maden geliştirme, ekipman tedariki, teknoloji transferi, işleme tesisleri kurulumu ve kritik mineraller değer zincirine yönelik yatırımlar bakımından önemli fırsatlar barındırmaktadır.

Moğolistan, sahip olduğu zengin kömür, bakır, altın, demir cevheri, florit ve nadir toprak elementleri rezervleri sayesinde dünyanın önde gelen madencilik ülkelerinden biri konumundadır. Son yıllarda özellikle Oyu Tolgoi yeraltı madencilik projesinin devreye alınması, Tavan Tolgoi kömür sahasının kapasite artışları, yeni bakır ve kritik mineral projelerinin geliştirilmesi ile sektörde önemli bir yatırım hareketliliği yaşanmaktadır. Hükümet tarafından madencilik sektörüne yönelik yeni arama ruhsatlarının verilmesinin yeniden gündeme gelmesi ve kritik minerallere yönelik uluslararası ilginin artması da sektördeki yatırım hacmini desteklemektedir.

Bu gelişmeler, yalnızca maden ürünleri ticareti açısından değil, madencilik faaliyetlerinde kullanılan makine, ekipman, yedek parça, iş makineleri, konveyör sistemleri, kırma-eleme tesisleri, pompa sistemleri, enerji ekipmanları, otomasyon çözümleri ve mühendislik hizmetleri açısından da önemli fırsatlar yaratmaktadır. Moğolistan'da ağır sanayi ve madencilik ekipmanları üretim kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle sektörde ihtiyaç duyulan ekipmanların önemli bölümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Türk firmaları, özellikle madencilik ekipmanları, cevher işleme teknolojileri, çimento ve yapı malzemeleri üretim tesisleri, enerji sistemleri ve endüstriyel ekipmanlar alanlarında rekabetçi ürün sunabilme potansiyeline sahiptir.

Diğer taraftan, Moğolistan'ın Çin'e olan yüksek ekonomik bağımlılığını azaltmaya yönelik olarak uyguladığı “Üçüncü Komşu Politikası” çerçevesinde Türkiye gibi alternatif ticaret ve yatırım ortaklarına yönelik ilginin artması da Türk firmaları açısından ilave bir avantaj oluşturmaktadır. Özellikle mühendislik, müteahhitlik, madencilik teknolojileri ve sanayi tesisleri kurulumu alanlarında Türk firmalarının sahip olduğu tecrübe, Moğolistan'da yürütülen yeni yatırım projelerinde iş birliği imkanlarını artırmaktadır. Bu çerçevede Moğolistan, Türk firmaları açısından yalnızca bir ihracat pazarı değil, aynı zamanda yatırım, ortaklık ve proje geliştirme fırsatları sunan stratejik bir ülke olarak değerlendirilmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Moğolistan madencilik sektörünün sunduğu fırsatlara rağmen, çeşitli yapısal riskler ve rekabet unsurları bulunmaktadır. Bunların başında ülkenin coğrafi konumu ve lojistik koşulları gelmektedir. Denize kıyısı bulunmayan Moğolistan'ın dış ticareti büyük ölçüde Çin ve Rusya üzerinden gerçekleştirildiğinden, Türkiye'den yapılan sevkiyatlarda taşıma maliyetleri ve teslim süreleri rakip ülkelere kıyasla daha yüksek olabilmektedir. Bu durum özellikle düşük katma değerli veya hacimli ürünlerde Türk firmalarının rekabet gücünü olumsuz etkileyebilmektedir.

Bunun yanı sıra, Moğolistan madencilik sektöründe Çin ve Rusya'nın tarihsel ve coğrafi avantajları oldukça belirgindir. Özellikle Çinli firmalar, hem yatırımcı hem de ekipman tedarikçisi olarak pazarda güçlü bir konuma sahip olup fiyat avantajı, lojistik yakınlık ve mevcut ticari ilişkiler sayesinde önemli bir rekabet üstünlüğüne sahiptir. Benzer şekilde Rusya da yakıt, enerji ürünleri ve bazı sanayi girdilerinde pazarın başlıca tedarikçilerinden biri olmaya devam etmektedir. Ayrıca uluslararası ölçekte faaliyet gösteren Amerikan, Avustralyalı, Kanadalı ve Avrupa menşeli madencilik ekipmanı üreticileri de büyük ölçekli projelerde güçlü şekilde temsil edilmektedir.

Madencilik sektörünün küresel emtia fiyatlarına yüksek derecede bağımlı olması da önemli bir risk unsurudur. Bakır, kömür ve altın fiyatlarında meydana gelebilecek dalgalanmalar, yeni yatırım

kararlarının ertelenmesine veya mevcut projelerin yavaşlamasına neden olabilmektedir. Ayrıca madencilik mevzuatında dönemsel olarak gerçekleştirilen değişiklikler, ruhsatlandırma süreçleri, çevresel düzenlemeler ve stratejik maden sahalarına ilişkin devlet politikaları da yatırımcıların yakından takip etmesi gereken hususlar arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, Türk firmalarının pazara giriş stratejilerini uzun vadeli iş birlikleri, yerel ortaklıklar ve satış sonrası hizmet altyapısı üzerine kurmaları, karşılaşılabilecek risklerin azaltılması açısından önem taşımaktadır.

7. Madencilik sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Moğolistan'ın zengin maden kaynaklarına sahip olması, tüm madencilik ve taşocakçılığı ürünlerinde kendi kendine yeterli olduğu anlamına gelmemektedir. Ülke özellikle rafine petrol ürünleri, madeni yağlar, özel amaçlı mineral yağlar, endüstriyel kimyasallar ile belirli doğal taş ve yapı malzemelerinde önemli ölçüde ithalata bağımlı durumdadır. Nitekim son yıllarda Türkiye'den gerçekleştirilen madencilik ve taşocakçılığı ürünleri ihracatının büyük ölçüde madeni yağlar, mineral tuzlar ve sınırlı miktarda doğal taş ürünlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Moğolistan'da inşaat sektörünün gelişimi, kentleşmenin artması ve ticari yapı projelerinin çoğalması; işlenmiş mermer, traverten, granit ve dekoratif doğal taş ürünleri açısından Türk firmalarına belirli fırsatlar sunmaktadır. Türkiye'nin doğal taş sektöründeki üretim kapasitesi, ürün çeşitliliği ve uluslararası rekabet gücü dikkate alındığında, özellikle üst gelir grubuna yönelik konut, otel, ticari bina ve kamu projelerinde Türk doğal taşlarının pazar payını artırma potansiyeli bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, madencilik faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgelerde kullanılan yüksek performanslı yağlayıcılar, hidrolik yağlar, sondaj ve iş makinelerine yönelik özel madeni yağlar ile çeşitli endüstriyel mineral ürünlerinde de fırsatlar bulunmaktadır. Özellikle madencilik sektöründeki büyümenin devam etmesi, ağır iş makineleri ve cevher işleme tesislerinde kullanılan sarf malzemeleri ile özel amaçlı yağ ürünlerine olan talebi artırmaktadır. Bununla birlikte, Çin ve Rusya'nın lojistik avantajları, düşük nakliye maliyetleri ve güçlü dağıtım ağları nedeniyle söz konusu fırsatların daha çok kalite, teknik performans ve satış sonrası hizmet avantajı sunabilen Türk firmaları tarafından değerlendirilmesi mümkün görünmektedir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Moğolistan'da, maden arama, prospeksiyon ve maden işletme faaliyetlerini yürütmek için özel bir lisansı Maden Kaynakları ve Petrol Otoritesi (MRPAM) aracılığıyla alınır. Lisanslar faaliyet türüne bağlı olarak, arama veya işletme lisansı olarak sınıflandırılır.

Ruhsat Sahipleri ve Yaygın Madenlerin Araştırılması ve İşletilmesine İlişkin Genel Şartlar:¹⁴

- Yaygın madenlerin aranması ve işletilmesi için ruhsat, Moğolistan yasalarına uygun olarak kurulmuş ve faaliyet gösteren ve Moğolistan'da kayıtlı bir tüzel kişiye verilir.
- Ruhsat sahibi, ruhsatın geçerlilik süresi boyunca bu Kanunda belirtilen şartları yerine getirmelidir.

¹⁴ Yaygın Maden kanunu <https://legalinfo.mn/mn/detail/9750>

- Bir ruhsat yalnızca bir tüzel kişi adına verilir.

Özel lisans alma aşamaları genel olarak şu şekilde sınıflandırılabilir:¹⁵

Arama Lisansı:

Arama lisansları, MRPAM tarafından bir seçim süreci veya başvuru yoluyla verilir.

Saha araştırması yapılması: İstenilen alanın herhangi bir yasaklı veya geçerli lisansla çakışmadığından emin olmak için Kadastro Dairesi haritasının kontrol edilmesi.

Malzemelerin hazırlanması: Bir işletme kuruluşunun oluşturulması, başvurunun alınması ve eklenmesi, arama çalışma planı ve yerel tekliflerin sunulması.

Ücretlerin ödenmesi: Lisans ücretinin ilk yıl için ödenmesi (ödenmediği takdirde lisans iptal edilmektedir).

İşletme Lisansı:

Arama lisansı sahibi, arama sonuçlarına bağlı olarak öncelikli veya münhasır bir şekilde işletme lisansı için başvurma hakkına sahiptir.

Kaynakların kaydı: Maden Kaynakları Meslek Konseyi, maden kaynaklarını belirler ve raporu Devlet Maden Kaynakları ve Maden Kaynakları İdaresi'ne kaydeder.

Fizibilite çalışmasının geliştirilmesi: Teknik ve ekonomik gerekçelendirmenin elde edilmesi.

Çevresel değerlendirme: Detaylı bir çevresel değerlendirme yapılması ve yönetim planının onayının alınması.

Elektronik olarak lisans alma

<https://license.mn/> bağlantısı üzerinden elektronik lisans sistemine giriş yaparak faaliyet alanı seçilebilir, başvuru gönderilebilir ve ilgili materyaller eklenebilmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Moğolistan, yaklaşık 1,56 milyon km² yüzölçümüne sahip olmasına karşın, orman varlığı bakımından sınırlı kaynaklara sahip ülkeler arasında yer almaktadır. Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler verilerine göre ülke yüzölçümünün yaklaşık %8-9'u ormanlarla kaplıdır. Buna karşılık ülke arazilerinin büyük bölümü bozkır, yarı kurak step ve çöl ekosistemlerinden oluşmaktadır. Özellikle ülkenin güney kesimlerinde yer alan Gobi Bölgesi, madencilik faaliyetlerinin yoğunlaştığı alanlar arasında bulunmakta olup, bu bölgelerde orman varlığı oldukça sınırlıdır.

Moğolistan ekonomisinin ihracat gelirlerinin, bütçe gelirlerinin ve doğrudan yabancı yatırımların önemli bir kısmı madencilik sektöründen kaynaklanmaktadır. Bakır, kömür, altın, demir cevheri ve nadir toprak elementleri başta olmak üzere zengin mineral rezervlerine sahip olan ülkede madencilik sektörü gayrisafı yurtiçi hasılanın yaklaşık dörtte birini, ihracat gelirlerinin ise %80'in üzerinde bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu nedenle merkezi hükümet tarafından madencilik

¹⁵ Maden Kaynakları ve Petrol Otoritesi (MRPAM) <https://mrpam.gov.mn/>

yatırımları ekonomik kalkınmanın temel unsurlarından biri olarak değerlendirilmekte ve sektöre yönelik düzenleyici çerçeve genel olarak, yatırım çekmeyi teşvik edecek şekilde şekillendirilmektedir.

Bununla birlikte, çevresel ve sosyal etkiler tamamen göz ardı edilmemektedir. Özellikle su kaynaklarının kullanımı, mera alanlarının korunması ve göçebe hayvancılık faaliyetleri üzerindeki etkiler nedeniyle bazı madencilik projeleri yerel topluluklar ve sivil toplum kuruluşları tarafından yakından takip edilmektedir. Ancak Türkiye ve birçok Avrupa ülkesinde görülen yoğun orman varlığı, yüksek nüfus yoğunluğu ve arazi kullanım baskısı ile karşılaştırıldığında, Moğolistan'da büyük ölçekli madencilik projelerinin arazi temini ve faaliyet alanı oluşturulması bakımından nispeten daha geniş hareket alanına sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Moğolistan, henüz ticari üretim aşamasına geçmemiş olmakla birlikte, yaklaşık 80'in üzerinde tespit edilmiş oluşum ve milyonlarca ton nadir toprak elementi oksit (REO) potansiyeliyle dünyanın yükselen nadir toprak elementi kaynak ülkeleri arasında gösterilmektedir. Özellikle Gobi Bölgesi ile Dornogovi, Umnugovi, Khovd ve Uvs bölgelerinde yoğunlaşan rezervler, Çin dışındaki alternatif tedarik kaynaklarına yönelik küresel talebin arttığı bir dönemde stratejik önem kazanmaktadır. Hâlihazırda ülkede tam entegre bir nadir toprak elementleri üretim ve işleme zinciri bulunmamakla birlikte, hükümetin sektörü öncelikli stratejik alanlardan biri olarak belirlemesi, uluslararası yatırımcıların artan ilgisi ve Güney Kore ile yürütülen teknik iş birliği projeleri, Moğolistan'ın orta ve uzun vadede küresel kritik mineraller tedarik zincirinde önemli bir oyuncu haline gelme potansiyeline işaret etmektedir. Bu çerçevede sektör, madencilik, cevher zenginleştirme, laboratuvar hizmetleri ve ileri işleme teknolojileri alanlarında önemli yatırım fırsatları sunmaktadır.

Madencilik sektörüne yönelik doğrudan yatırımların etkisi yalnızca maden sahasının geliştirilmesi ve üretimin artırılmasıyla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda yatırımcı ülkenin madencilik ekosistemine bağlı çok sayıda yan sektörün de ilgili pazara girişini kolaylaştırmaktadır. Büyük ölçekli madencilik projeleri; iş makineleri, sondaj ekipmanları, kırma-eleme sistemleri, cevher zenginleştirme teknolojileri, ağır vasıta araçları, endüstriyel yağlar, hidrolik sistemler, yedek parçalar, otomasyon çözümleri, laboratuvar ekipmanları ve mühendislik hizmetleri gibi çok sayıda alt sektörde sürekli ve yüksek hacimli talep yaratmaktadır.

Bu çerçevede, Moğolistan madencilik sektörüne yönelik ülkemizden gerçekleştirilecek yatırımların yalnızca maden üretiminden elde edilecek gelirler açısından değil, ülkemizin daha geniş bir sanayi ve teknoloji ekosisteminin pazara erişimini kolaylaştırması bakımından da stratejik önem taşıdığı görülmektedir. Özellikle madencilik ekipmanları üreticileri, ağır iş makineleri firmaları, yağ ve madeni yağ üreticileri, proses teknolojisi sağlayıcıları, mühendislik ve müşavirlik şirketleri açısından Moğolistan'da geliştirilecek büyük ölçekli madencilik projeleri, uzun vadeli ve sürdürülebilir ticari iş birliklerinin önünü açabilecek nitelikte olacağı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede Oyu Tolgoi Projesine yönelik tedarikçi kayıt sistemine ilişkin broşür rapor ekinde bulunmaktadır.

Moğolistan piyasasına girmek için pazar araştırması ve yazışmalar yapıldıktan sonrasında yerinde ziyaret ve yüz yüze görüşme yapmak çok önemlidir. Her şeyden önce, ilk defa yapılacak ihracatta mümkün olduğunca, peşin ödeme ya da akreditifli (özellikle gayri kabili rücu ve teyitli akreditif) ödeme yöntemlerinin tercih edilmesi, mal mukabili ve sigorta kapsamına alınmamış ihracat için güven temin edilmedikçe yüksek tutarlı sözleşmeler yapılmaması firmalarımıza tavsiye edilmektedir.

Bununla birlikte, kimi zamanlar sahte şirketler tarafından firmalarımıza alım talepleri gelebilmektedir. Dolayısıyla, ithalat talebi ulaştığında firmalarımızın kontrol etmeleri gereken ilk husus karşı tarafta “gerçekten var olan” bir şirketin olup olmadığıdır. Bu çerçevede, ticaret sicil kaydı, vergi numarası, firma adresi, posta kodu, web ve e-posta adresi, telefon numarası gibi bazı temel bilgilerin karşı taraftan talep edilmesi ve bu bilgilerin mümkün olduğunca teyit edilmeye çalışılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, iletişimde olunan şirkete ilişkin hissedar, yetkili kişi ve faaliyet alanı gibi bilgiler, Moğolistan Devlet Kayıtlar Genel Müdürlüğü’nün Tüzel Kişilik Kayıt Sistemi aracılığıyla teyit edilmelidir.

10. Yararlı Adresler

- Mineral Resources And Petroleum Statistics:
<https://mrapam.gov.mn/page/statistics-information-2026>
- Moğolistan Yaygın Maden kanunu İngilizce metni için:
<https://legalinfo.mn/mn/detail/9750>
- Moğolistan’da kayıtlı maden arama ve işleme lisans sahip firmalar:
<https://mrapam.gov.mn/page/license-holders>
- Moğolistan Yaygın Maden kanununun 18.maddesinde Yaygın Olarak Bulunan Madenlerin Kullanımı İçin Özel Lisans Başvurusu Prosedürü:
<https://legalinfo.mn/mn/detail/9750>
- Madencilik ve Ağır Sanayi Bakanı'nın 5 Şubat 2018 tarihli A/20 sayılı Maden Arama, Keşif ve Kullanım Faaliyetlerine İlişkin Operasyonel Yönetmelik:
<https://mrapam.gov.mn/public/pages/44/Saidiin%202018-A20.pdf>
- Oyu Tolgoi Integrated Supplier Information System (Oyu Tolgoi Projesi Tedarikçi Sistemi Kaydı)
<https://oasis.ot.mn/>

11. Kaynakça

- Moğolistan Maden Kaynakları ve Petrol İdaresi (MRPAM). Madencilik ve Petrol Sektörü İstatistik Raporu (Mart 2026). Ulanbator: Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia, 2026.
- Mineral Resources and Petroleum Authority of Mongolia (MRPAM). Statistical Report on Mineral Resources and Petroleum Sector 2025. Ulaanbaatar: MRPAM, 2025.
- United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). Sustainable Development of Mongolia's Rare Earth Elements Sector. Geneva: UNECE, 2024.
- Ministry of Industry and Mineral Resources of Mongolia. Rare Earth Elements Development Policy and Sector Overview. Ulaanbaatar, 2025.
- Bank of Mongolia. Foreign Direct Investment Statistics. Ulaanbaatar: Bank of Mongolia.
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). World Investment Report 2025. Geneva: UNCTAD, 2025.
- Rio Tinto – Oyu Tolgoi Project Overview
- Oyu Tolgoi Mine Technical Reports and Investor Presentations, 2024–2025.

- Government of Mongolia. 2024-2028 Government Action Programme. Ulaanbaatar: Government of Mongolia, 2024.
- Ministry of Industry and Mineral Resources of Mongolia. Industrial Development and Mega Projects Policy Framework. Ulaanbaatar, 2025.
- Government of Mongolia. Vision 2050: Long-Term Development Policy of Mongolia. Ulaanbaatar: Government of Mongolia.
- Government of Mongolia, National Development and Mega Projects Implementation Reports, 2024-2026.
- Mongolian National News Agency (MONTSAME). “Delegation from the Government of India Observes the Progress of the Oil Refinery Project.” 20 May 2025.
- Mongolian Mining Journal. “India Reviews Progress of Mongolia's Oil Refinery Project.” 16 May 2025.
- Government of Mongolia. Mongol Refinery Project Implementation Reports, 2024–2026.
- Export-Import Bank of India (EXIM Bank). Mongolia Oil Refinery Line of Credit Project Documents.
- Reuters. “Indian-backed Oil Refinery in Mongolia Should Begin Operations in 2028, India Says.” 14 October 2025.

12. Ekler

PROCUREMENT VISION, MISSION & STRATEGY

Vision

To deliver professional procurement services as a key business partner in Oyu Tolgoi LLC's commercial management.

Mission

To achieve optimal commercial outcomes through sustainable contracting, effective supplier cost management, and alignment with stakeholder requirements.

Strategy

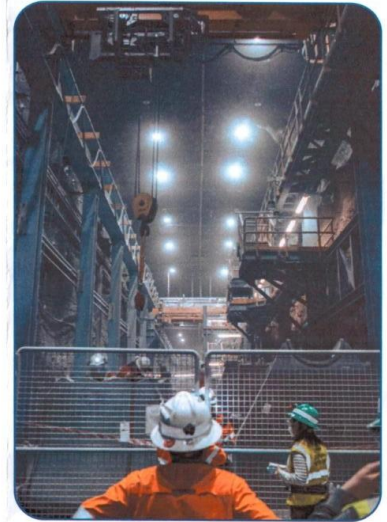
The Procurement Department of Oyu Tolgoi will pursue a multi-year strategy aimed at delivering key outcomes. This strategy aligns with the broader Oyu Tolgoi and Rio Tinto Group strategies while being implemented through a dedicated supply-focused approach.

KEY OUTCOME AREAS:



A list of Expressions of Interest (EOIs) for tender participation is regularly published on the Oyu Tolgoi website. Interested suppliers are requested to access the link below for detailed information.

WE ARE ACCEPTING EXPRESSION OF INTEREST



PROCUREMENT DEPARTMENT OF OYU TOLGOI LLC

Let's build progress together!



PROCUREMENT POLICY

As a supplier, it is important to be fully familiar with and understand Oyu Tolgoi's general terms and conditions for the purchase of goods and services, payment terms, purchase orders, packaging standards, transportation requirements, invoicing processes, and other related standards and procedures. For detailed information on the relevant policies and procedures, please scan the QR code below.



Procurement

Procurement@ot.mn
(11) 331880 д/д.6000

OASIS integrated information system



"OASIS" integrated supplier information system



System user guide video

oasissupport@ot.mn (11) 331880 д/д.8888

INTEGRATED SUPPLIER INFORMATION SYSTEM REGISTRATION GUIDELINES

- 1 Please visit www.oasis.ot.mn.
- 2 Click the Register button and enter your company email address.
- 3 A confirmation email will be sent to your email address. Click "Click here" to set your password.



- 4 Re-enter your password to confirm.
- 5 Enter the company registration number and Mongolian name, then click the Check button. If the company is registered in the KHUR system, the information will be verified, and a consent will appear allowing you to proceed with the registration.



INTEGRATED SUPPLIER INFORMATION SYSTEM ADVANTAGES

- 6 Once the consent form for pulling information from the KHUR system has been completed and confirmed, you may proceed to log in to the OASIS system and start your registration.



- 7 Log in to the OASIS system, complete all mandatory fields marked with an asterisk (*), enter the remaining registration information, and click the Submit button to complete the registration.



OASIS integrated information system advantages:

- 01 Integrated with the 'KHUR' State Data Exchange System.
- 02 Opportunities are available to submit Expressions of Interest, obtain Request for Quotations, and participate in Auctions.
- 03 Users can manage and update their own information.
- 04 Enhanced user experience
- 05 Tender announcements, information, and confirmations are delivered electronically, accurately, and promptly.



PROCUREMENT POLICY

As a supplier, it is important to be fully familiar with and understand Oyu Tolgoi's general terms and conditions for the purchase of goods and services, payment terms, purchase orders, packaging standards, transportation requirements, invoicing processes, and other related standards and procedures. For detailed information on the relevant policies and procedures, please scan the QR code below.



Procurement

Procurement@ot.mn
(11) 331880 д/д:6000

OASIS integrated information system



"OASIS" integrated supplier information system

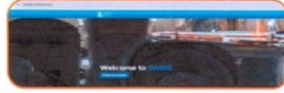


System user guide video

oasisupport@ot.mn (11) 331880 д/д:8888

INTEGRATED SUPPLIER INFORMATION SYSTEM REGISTRATION GUIDELINES

1 Please visit www.oasis.ot.mn.



2 Click the Register button and enter your company email address.



3 A confirmation email will be sent to your email address. Click "Click here" to set your password.



4 Re-enter your password to confirm.



5 Enter the company registration number and Mongolian name, then click the Check button. If the company is registered in the KHUR system, the information will be verified, and a consent will appear allowing you to proceed with the registration.



INTEGRATED SUPPLIER INFORMATION SYSTEM ADVANTAGES

6 Once the consent form for pulling information from the KHUR system has been completed and confirmed, you may proceed to log in to the OASIS system and start your registration.



7 Log in to the OASIS system, complete all mandatory fields marked with an asterisk (*), enter the remaining registration information, and click the Submit button to complete the registration.



OASIS integrated information system advantages:

- 01 Integrated with the 'KHUR' State Data Exchange System.
- 02 Opportunities are available to submit Expressions of Interest, obtain Request for Quotations, and participate in Auctions.
- 03 Users can manage and update their own information.
- 04 Enhanced user experience
- 05 Tender announcements, information, and confirmations are delivered electronically, accurately, and promptly.